

TARTU LASTEAED PÄÄSUPESA ÕPPEKAVA

5-AASTANE LAPS

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

- * tegutseb iseseisvalt otsese juhendamisetä ning püsib suunatud tegevuses 15–20 minutit.
- * reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga.
- * märkab ümbritseva vaatlusel detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid ning tegutseb aktiivselt ja lahendab probleeme.
- * proovib leida seoseid läbi õppimise ja katsetamise.
- * omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu.
- * eristab tähti ja numbreid.
- * sõlmib kokkuleppeid ja lahendab probleeme verbaalsel teel.
- * räägib olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib.
- * proovib leida seoseid läbi õppimise ja katsetamise.

- * algatab erinevat liiki mängu (nt rolli-, osavus-, mälumäng) ja loovtegevusi.
- * matkib täiskasvanu tegevusi ja rolle kasutades tema sõnavara ning maneere.
- * kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust.
- * sõlmib kaaslastega kokkuleppeid, selgitab mängureegleid ning aktsepteerib muudatusi mängu jooksul.
- * lahendab arusaamatusi verbaalselt.
- * uurimiseks, katsetamiseks ja uute mängude loomiseks kasutab nii reaalseid esemeid, sümboleid kui ka kujutlusi.

MÄNGUOSKUSED

- * vahendab muljeid oma kogemuste põhjal, esitab küsimusi (nt Miks ta nii tegi? Kuidas teha?).
- * hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid.
- * kasutab kõnes vastandsõnu (nt lühike/pikk, must/puhas) ja iseloomomadusi ning hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt arg, kaval, igav).
- * kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu (nt hommik, päev, õhtu, öö).
- * moodustab sõnu uudsete või võõraste objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nt tikkudest maja – tikumaja; nuga õuna koorimiseks – õunanuga).
- * kasutab kõnes nud- ja tud- kesksõnu (nt söödud – söönud) ja omadussõna võrdlusastmeid (nt suur/suurem/kõige suurem).
- * ühildab sõnu arvus (nt karu sööb/karud söövad) ja käändes (nt ilusale lillele, punase palliga).
- * kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses (nt ilusatel lillel).
- * on ettelugemisel aktiivne kuulaja (nt küsib, parandab ettelugejat tuttava teksti puhul).
- * mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemusega ning taastab teksti sisu täiskasvanu abiga.
- * jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3–5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval).
- * kordab järele või loeb peast 4-realisi liisusalmi ja luuletusi.
- * eristab kokkulepituid hääliku olemasolu häälikuühenditeta sõnas (nt plaksuta, kui kuuled sõnas R-häälikut – orav, kala, rebane...).
- * kirjutab üksikuid sõnu (nt oma nime) trükitähtedega.

SOTSIAALSED JA ENESEKOHASED OSKUSED

- * suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt.
- * teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd (täiskasvanuga/ mängukaaslasega), jagab ja vahetab esemeid.
- * kirjeldab ja selgitab (täiskasvanu abiga) oma tundeid.
- * mängib nii ükski kui ka koos kaaslastega.
- * hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja kavatsusi.
- * pärast mängu koristab enda järelt.
- * teab, mida tohib/ei tohi avalikus kohas teha ning püüab sobivalt käituda.
- * hoolib teistest ja pakub vajadusel oma abi.
- * saab hakkama eneseteenindamisega (nt riietub, sööb, joo iseseisvalt).

TARTU LASTEAED PÄÄSUPESA ÕPPEKAVA

5-AASTANE LAPS

MATEMAATIKA

- * võrdleb ja järjestab esemeid suuruse alusel (nt väike-suurem-veel suurem ja väike-suur-kõige suurem).
- * Nimetab küsimisel, millised esemed on teistest suuremad/väiksemad, pikemad/lühemad, laiemad/kitsamad.
- * moodustab nõutavaid hulki ja paare (nt jalatsid, autod, pliatsid).
- * võrdsustab hulki esemete ümber paigutamise (nt ühes hulgas on 3 õuna ja teises 5 õuna -> moodusta võrdsed hulgad).
- * eraldab hulgast loendamise abil esemeid etteöeldud arvu võrra (nt võta autode hulgast 3 autot).
- * ühendab 2 osahulka üheks tervikhulgaks (nt 2 nööpi ja 3 nööpi on kokku 5 nööpi).
- * kasutab järgarve (1-5 – mitmes? esimene, teine, kolmas, viimane).
- * määrab enda asukoha teiste ja asjade suhtes (nt kükitan isa selja taga, seisan riuli ees).
- * määrab juhendamisel vasakut ja paremat poolt.
- * orienteerub ruumis ja õues liikumist suunavate korralduste abil (nt ette/taha, üles/alla, kõrvale).
- * nimetab abiga nädalapäevi ja erinevaid päeva osi (päev, hommik, lõuna, õhtu, öö).
- * teab mõisteid: eile, täna, homme, varem, hiljem, kiiresti, aeglaselt.
- * nimetab kõik aastaajad ja kirjeldab nende tunnuseid (nt laste tegevusi eri aastaegadel).
- * tutvub kellaga (seierite ja numbritega).
- * loendab esemeid 5 piires (edasi-tagasi) ja leiab eseme hulgale õige numbri (1-5).
- * teab arve 1-10.
- * koostab näidise järgi lihtsama mustrirea (nt värvi – punane/kollane/punane/kollane...; vormi – O/O//O/O// ja suuruse – O/O/o/o/O/O/ vaheldumisega).
- * otsustab, kas kaks antud kujundit on sama- või erisugused (nt ring, ruut).
- * joonistab kujundeid šablooni ja näidise alusel.

KUNST

- * tunneb kõiki värvusi ja võrdleb heledamaid ning tumedamaid värvitoone.
- * kujutab loodusest inspireeritud asju, objekte (nt maja, lille, puu maalimine).
- * valib töö teostamiseks sobilikud vahendid.
- * kujundab pildi/meisterdustöö looduslikke vahendeid ja jääkmaterjale kasutades.
- * soovib esemeid tervest tükist, nt venitab põhivormist väiksemaid detaile (nt tassile sang).
- * joonistab ja värvib pindu värvi- ning venitab põhivormist väiksemaid detaile liigse surveta.
- * joonistab inimest ja portreed.
- * värvib piirjoonte sees.
- * jätkab etteantud mustrit (nt geomeetrilised kujundid, värvused).
- * segab värve omavahel ja teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja - tõmmetega.
- * kasutab maalides erinevaid tehnikaid (nt trükitehnikad, puhumine, pritsimine).
- * õpib rebimist ja lõikab paberist ribasid ning lihtsamaid kujundeid ning kasutab neid kleepetöö tegemisel.
- * lükib paelale/traadile auguga esemeid (nt pärlid, nööbid) ja loob mustrirea.
- * tutvub lihtsamate põimimis- ja punumisvõtetega (nt paberiribade, lõngajuppide põimimine, patsi punumine).
- * vaatleb raamatute illustatsioone ja kunstitöid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.
- * jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud.

MUUSIKA

- * iseloomustab kuulnud muusikapala (nt hüplev, naljakas) ja väljendab tekkinud meeleolu erinevate tegevuste abil (nt liikumine, laulmine, pillimäng).
- * kasutab tantsides erinevad liikumisviise (nt külggaloppi, käärhüpe, loovtantsu liikumisviisid sh käte sujuv liikumine).
- * muudab muusika vaheldumisel liikumist (nt tempot, dünaamikat).
- * laulab loomuliku häälega ja ilmekalt.
- * mängib rütmipillidel kaasa lasteriimidele ja -lauludele.

LIKUMINE

- * nimetab erinevaid spordialasid, -võistlusi ning -vahendeid.
- * kasutab spordivahendeid ohutult ning sihipäraselt.
- * arvestab kaaslastega tegevustes ja kasutab ohutuid liikumisviise.
- * kasutab erinevaid kõnni- ja jooksuvorme (nt kõnd põia sise- ja väliskülgedel, sörk- ja kiirjooks, põlve- ja sääretõstejooks, suunamuutusega jooks, takistusjooks) täites lisaülesannet (nt plaksutamine).
- * sooritab tasakaalu harjutusi paigal ja liikumises (nt ühel jalal seismine, poomil kõndimine).
- * sooritab erinevaid hüppamisviise (nt ühel jalal, sulghüpped, harki-kokku, käärhüpped, galopp, kõrgus/kaugus).
- * ronib vahelduva liikumismustriga erinevatel pindadel (nt varbseinal, redelil, kaldteed).
- * harjutab palli pörgatamist ühe käega, viskamist (paarilisele/vastu seinal/ kaugusesse), püüdmist (käte vahele), jalaga palli löömist sihtmärgi suunas.
- * sooritab juurdeviivaid harjutusi hüppamiseks (hüpitsa kiigutamine ees ja üle pea, hüppast üle astumine).
- * kelgutab mäest alla iseseisvalt ja ohutult, täites lisaülesannet (nt etteantud rajal liikumine, vahendit haarates).
- * sooritab vette väljahingamise harjutusi.
- * liigub vees abivahendiga kõhuli- ja selillasendis, õpib vahelduvat kätetööd.
- * liigub muusika saatel loovalt, väljendab liikumisega erinevaid emotsioone.

